

Inleiding

Voor U ligt het levensverhaal van Frederick Coyett, de laatste gouverneur van Formosa. Dat eiland, het huidige Taiwan, was vanaf het eerste kwart van de zeventiende eeuw een belangrijke schakel in de handelsbetrekkingen die de Verenigde Oost-Indische Compagnie met Japan en China onderhield. Vanuit Fort Zeelandia, de VOC-vestiging op de zuidwesthoek van het eiland, konden ook de bewegingen van de belangrijkste concurrenten in die handel, de Portugese en Spaanse vloten, geschaduwd en zo mogelijk gehinderd worden. De keuze van die vestiging was het gevolg van protest en verzet door de Chinese machthebbers in de provincie Fujian, die een eerdere VOC-vestiging op een eilandje dicht onder de kust had veroorzaakt. Het schaars bevolkte eiland Formosa leek een goed alternatief, te meer daar er van Chinese zijde geen enkele belangstelling voor dit eiland bestond. De autochtone bevolking daar was van niet-Chinese origine en alleen aan de kust hielden zich soms enkele Chinese vissers op. Pas met de bouw van Fort Zeelandia kwamen Chinese ambachtslieden, arbeiders, boeren en kleine handelaren van het vasteland mee.

Wij kijken tegenwoordig nauwelijks meer op van grote internationale en intercontinentale reizen en denken daarbij dat zoiets kenmerkend is voor de huidige tijd. Echter ook in de zeventiende eeuw waren sommige mensen verrassend mobiel en maakten voor studie of werk grote en niet altijd ongevaarlijke reizen. Ook het levensverhaal van Frederick Coyett speelt zich over de halve wereld af. Geboren in Stockholm, gaat hij als jongen met zijn ouders naar Moskou, komt voor studie naar Amsterdam en gaat van daaruit voor de VOC naar Oost-Indië. Daar, aan de andere zijde van onze aardbol, begint hij als koopman op Java maar werkt vervolgens ook op Deshima, de VOC vestiging in Japan en tenslotte dus op Formosa.

De invasie van Formosa door de Chinese krijgshere Koxinga en daarmee het verlies van deze handelspost voor de VOC, betekende ook het einde van Coyett's carrière. Hij werd er zelfs voor gestraft en naar mijn oordeel bovendien nog eens disproportioneel zwaar. Uiteindelijk terug in Amsterdam, blikt Coyett in gesprekken met zijn enige zoon terug op zijn leven.